

Nr 1 / Marzec 2025

Biuletyn

Biblioteki Głównej
Politechniki Warszawskiej

➔ Biblioteka Główna

➔ Działalność Oddziału Informacji Naukowej i Analiz Bibliometrycznych

Sprawozdanie z EBSCO Open Day Warszawa

11 marca 2025 r. w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie odbyło się wydarzenie **EBSCO Open Day Warszawa**, w którym wzięli udział specjaliści EBSCO oraz przedstawiciele bibliotek z całej Polski. Bibliotekę Główną PW reprezentowały: Iwona Socik i Magdalena Maciąg z Oddziału Informacji Naukowej i Analiz Bibliometrycznych. Celem spotkania było zaprezentowanie najnowszych rozwiązań w zakresie zarządzania zasobami oraz technologii bibliotecznych, mających na celu wzbogacenie doświadczeń użytkowników i badaczy.

Oficjalne powitanie poprowadzili Magdalena Rowińska, wicedyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, oraz Renata Włodarczyk, Sales Manager na Polskę, Łotwę, Litwę i Ukrainę w firmie EBSCO. Następnie Grzegorz Milewski z EBSCO przedstawił nowe funkcjonalności platformy z perspektywy użytkownika i administratora, a Małgorzata Rydz omówiła nowe bazy danych dostępne na platformie EBSCOhost. Kolejnym punktem programu była prezentacja Anny Abramowskiej, dotycząca konsorcjów wydawców takich jak IEEE, OUP, T&F, CUP oraz ACM. Po niej Grzegorz Milewski zaprezentował strategię EBSCO w zakresie Linked Data. Następnie przedstawił zastosowanie generatywnej sztucznej inteligencji w produktach EBSCO, a Urszula Nowicka zaprezentowała w swoim wystąpieniu sposoby, które stosuje EBSCO, aby wspierać instytucje akademickie w Polsce.

EBSCO Open Day Warszawa dostarczyło uczestnikom cennych informacji na temat najnowszych rozwiązań i trendów w zarządzaniu zasobami bibliotecznymi.

(MM)

→ **Działalność Oddziału Udostępniania i Przechowywania Zbiorów**

Podobnie jak w ubiegłym roku w okresie poprzedzającym zimową sesję egzaminacyjną, od 7 stycznia przez cztery tygodnie Wolny Dostęp funkcjonował w wydłużonych godzinach – od 8:00 do 21:00, od poniedziałku do piątku, a w soboty od 9:00 do 16:00. W tym czasie, poza bieżącą obsługą użytkowników, pracownicy OUiPZ zrealizowali szereg dodatkowych zadań organizacyjno-technicznych:

- **Prace w systemie ALEPH:** weryfikacja, korekta danych oraz ujednolicenie cen dla księgozbioru z sygnaturami R, GIK-S, S, IS, IIS, IIIS, GPIM-I oraz GPIM-II; weryfikacja i usunięcie 822 rekordów bez egzemplarzy; korekta typu materiału dla 246 płyt CD; usunięcie 36 nieprawidłowych linków z opisów bibliograficznych; usunięcie 405 rekordów po selekcji w Bibliotece Wydziału Chemicznego; weryfikacja i poprawa statusów dla ponad 114 tys. egzemplarzy z Wypożyczalni Studenckiej oraz wykasowanie znaków własnościowych w 645 egzemplarzach czasopism po selekcji z Magazynu Babilon.
- **Digitalizacja i opracowanie zbiorów:** skanowanie, obróbka, wykonanie miniatur i archiwizacja 511 fotografii; opracowanie techniczne 486 prac doktorskich oraz koordynacja ich przepływu w ramach projektu.
- **Zarządzanie kontami użytkowników:** weryfikacja i przesłanie do sprawdzenia 731 kont studentów podyplomowych ze Szkoły Biznesu – 700 kont usunięto, a 31 kontom została przedłużona ważność.
- **Działania promocyjne i redakcyjne:** napisanie 2 artykułów i korekta 29 wpisów na bloga; przygotowanie statystyk bloga (polubienia, odwiedziny, udostępnienia); redakcja i skład tekstów do biuletynu.
- **Inne działania:** tłumaczenia tekstów na język angielski, w tym dokumentów przetargowych; koordynacja przygotowań do wydarzenia bibliotecznego Noc Muzeów i oprowadzania z atrakcjami; zestawienie i ponowne rozmieszczenie księgozbioru po wymianie regałów na II poziomie WD; przygotowanie raportów i zestawień z wykorzystaniem języka R; działania organizacyjne – wizje lokalne, kontakty z jednostkami PW, przygotowanie dokumentacji

przetargowej w sprawie dotyczącej Książkomatu i aktualizacja listy egzemplarzy z lokalizacji Wolny Dostęp oraz sprawdzanie poprawności ustawienia księgozbioru.

Prace te miały istotny wpływ na porządkowanie zbiorów, usprawnienie obsługi użytkowników oraz rozwój oferty cyfrowej i promocyjnej biblioteki.

(AG)

➔ Filie

➔ Filia Płock

Młodzież ze świata w Czytelni Biblioteki PW w Płocku – edukacja, ekologia i inspiracje

14 marca 2025 r. w związku z projektem „Act locally to change eco globally” Filia Politechniki Warszawskiej w Płocku gościła młodzież z Turcji, Grecji, Portugalii, Chorwacji i Rumunii. Spotkanie zostało zorganizowane przez Zespół Szkół Technicznych „Siedemdziesiątka” z Płocka w ramach programu Erasmus+ i miało na celu zwrócenie uwagi na globalne problemy środowiskowe poprzez lokalne działania.

Jednym z kluczowych punktów programu była wizyta w Czytelni Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej – Filii w Płocku. Uczniowie z zagranicy oraz ich polscy rówieśnicy mieli okazję zapoznać się z nowoczesnym zapleczem bibliotecznym Uczelni. Zwiedzili pomieszczenia Czytelni, poznali zasady korzystania z bogatego księgozbioru oraz oferty edukacyjnej i multimedialnej, jaką biblioteka kieruje do studentów i mieszkańców miasta. Spotkanie to stało się okazją do refleksji nad rolą wiedzy, nauki i otwartych zasobów edukacyjnych w kształtowaniu świadomego podejścia do ochrony środowiska. Wcześniej uczestnicy wydarzenia zebrali się w Auli PW, gdzie wysłuchali wykładu prof. Małgorzaty Kacprzak „Quality of life depends on drop of water” oraz wzięli udział w krótkiej debacie na temat znaczenia wody w naszym życiu.

Była to jedna z części cyklu „Nauka z pasją – Społeczna odpowiedzialność Uczelni w zakresie inżynierii środowiska”, organizowanego w związku z obchodami Światowego Dnia Wody.

(ArC)

➔ **Seminaria i szkolenia**

➔ **Baza BazTech – warsztaty dla redaktorów**

W dniach 27-28 stycznia 2025 r. Konsorcjum BazTech zorganizowało szkolenie dla redaktorów bazy. Dzięki gościnności Biblioteki Politechniki Łódzkiej redaktorzy mieli okazję spotkać się w Łodzi na dwudniowych warsztatach.

Praca w bazie BazTech, indeksującej artykuły z polskich czasopism technicznych, wymaga od redaktorów skrupulatności oraz ujednoliconego podejścia do tworzenia rekordów czasopism, artykułów oraz słów kluczowych. Szkolenie miało na celu wprowadzenie do tych zadań nowych redaktorów, a także przypomnienie ważnych technicznych aspektów wieloletnim redaktorom. Wspólne warsztaty zaowocowały nie tylko utrwalaniem zasad pracy w bazie, ale także integracją środowiska, które tworzą pracownicy bibliotek uczelni o profilu technicznym oraz branżowych ośrodków informacji naukowo-technicznej z całej Polski.

Osoby uczestniczące w szkoleniu miały także okazję zwiedzić Bibliotekę Politechniki Łódzkiej, która mieści się w pięknym budynku z początku XX wieku, pierwotnie przeznaczonym na magazyn fabryczny.

W wydarzeniu wzięły udział Agnieszka Bis z Oddziału Gromadzenia i Opracowania Zbiorów oraz Bogumiła Krasieńska z Filii BG Biblioteki Wydziału Chemicznego.

(BK)

➔ **Otwarte dane badawcze – perspektywa polska '25 – seminarium**

14 lutego 2025 r. w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu odbyło się seminarium „Otwarte dane badawcze – perspektywa polska '25”, poświęcone krajowym inicjatywom w zakresie otwierania danych badawczych. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli środowiska naukowego, bibliotekarzy oraz specjalistów ds. otwartej nauki, oferując przestrzeń do wymiany doświadczeń i omówienia przyszłych działań w tym zakresie.

Seminarium rozpoczęło spotkanie członków Sieci Kompetencji Otwartej Nauki – Data Steward PL (SKON – Data Steward PL). Podczas niego omówiono sprawozdanie z działalności grupy za rok

2024, które przedstawiła Maria Kuczkowska. Następnie zaprezentowano propozycje przyszłych zadań, w tym powołanie grup roboczych oraz opracowanie i adaptację scenariuszy szkoleniowych.

Ważnym punktem spotkania była dyskusja nad przyszłością SKON, zainicjowana przez Katarzynę Gmerek i Zbigniewa Ruszczyka. W trakcie rozmów poruszono temat ewentualnego przekształcenia grupy w formalne stowarzyszenie, analizując argumenty za taką decyzją i przeciwko jej podjęciu.

Po przerwie rozpoczęła się otwarta część seminarium. Małgorzata Dąbrowicz z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oficjalnie otworzyła wydarzenie, podkreślając znaczenie otwartych danych badawczych w kontekście współczesnej nauki.

Następnie Leszek Szafrński z Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Rafał Narwojsz z Politechniki Gdańskiej przedstawili historię, bieżącą działalność oraz plany na przyszłość Sieci Kompetencji Otwartej Nauki – Data Steward PL. Omówili również rolę data stewardów w polskich instytucjach badawczych oraz znaczenie współpracy międzyinstytucjonalnej w promowaniu otwartej nauki.

Maciej Bisaga z Uniwersytetu Śląskiego zaprezentował dobre praktyki otwartej nauki wdrażane na swojej uczelni, podkreślając znaczenie praktycznych działań w promowaniu otwartego dostępu do wyników badań. Z kolei Małgorzata Rychlik z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przedstawiła proces budowania sieci data stewardów na swojej uczelni, dzieląc się doświadczeniami z tworzenia społeczności wspierającej zarządzanie danymi badawczymi.

Przedstawiciele Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego, Maciej Brzeźniak i Norbert Meyer, omówili założenia Krajowego Magazynu Danych, przedstawiając infrastrukturę wspierającą otwarte dane naukowe.

Seminarium zakończyło wystąpienie Joanny Szmigiel z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, która przedstawiła ogólne założenia polityki otwartego dostępu do danych badawczych finansowanych ze środków publicznych, podkreślając rolę polityki w kształtowaniu praktyk otwartości w nauce.

Seminarium dostarczyło uczestnikom cennych informacji na temat aktualnych inicjatyw i wyzwań związanych z otwartymi danymi badawczymi w Polsce. Spotkanie umożliwiło również nawiązanie współpracy między instytucjami oraz wymianę doświadczeń w zakresie wdrażania praktyk otwartej nauki. W wydarzeniu wzięła udział Magdalena Maciąg z Oddziału Informacji Naukowej i Analiz Bibliometrycznych.

(MM)

→ **Sztuczna inteligencja jako narzędzie edukacyjne i wspierające – wyzwania, zastosowania i zagrożenia – konferencja online**

W dniu 4 marca 2025 r. odbyła się konferencja online „Sztuczna inteligencja jako narzędzie edukacyjne i wspierające – wyzwania, zastosowania i zagrożenia” zorganizowana przez Państwową Akademię Nauk Stosowanych we Włocławku. Wydarzenie otworzyła Anna Drobyszewska, dyrektor Biblioteki PANS, a wprowadzenie wygłosił dr Robert Musiałkiewicz, prof. PANS, Rektor Uczelni.

Eksperti z różnych dziedzin przedstawili możliwości oraz wyzwania wynikające z wdrażania sztucznej inteligencji w edukacji, bibliotekach, kulturze i na rynku pracy. Konferencja składała się z dwóch sesji tematycznych, a jej zwięźczeniem było podsumowanie wygenerowane przez ChatGPT.

Główne tezy konferencji:

- AI w edukacji – narzędzia AI wspierają personalizację nauczania, jednak ich wykorzystanie rodzi sporne kwestie prawne i etyczne, omówione przez Krzysztofa Czarneckiego.
- Wpływ AI na zdrowie psychiczne – Ewa Szymeczko wskazała na zagrożenia wynikające z nadmiernego uzależnienia od technologii.
- AI na rynku pracy – prelegenci analizowali automatyzację zawodów, jej konsekwencje oraz konieczność reform edukacyjnych.
- Sztuczna inteligencja w bibliotekach – AI wspiera archiwizację i katalogowanie, ale także rodzi pytania o przyszłość zawodu bibliotekarza.
- AI w sztuce i kulturze – Sylwia Żółkiewska omówiła wpływ AI na proces twórczy i granice ludzkiej kreatywności.

Podsumowanie wygenerowane przez ChatGPT potwierdziło, że AI może być cennym narzędziem służącym do analizy i syntezy informacji, jednocześnie stawiając pytania o jej przyszłe zastosowania.

Konferencja stanowiła ważny krok w kierunku zrozumienia roli sztucznej inteligencji w różnych dziedzinach oraz umożliwiła wypracowanie nowych wniosków i rekomendacji.

W konferencji uczestniczyły: Teresa Gumołowska, Iwona Moroń-Chmielarska, Renata Peczyńska i Małgorzata Szymańska-Szypulska.

Nagranie dostępne jest na Youtube: [Sztuczna inteligencja jako narzędzie edukacyjne i wspierające. Wyzwania, zastosowania i zagrożenia](https://www.youtube.com/watch?v=U_bHNPSqtHI) – (https://www.youtube.com/watch?v=U_bHNPSqtHI)

(IMCH)

➔ **Praktyczny warsztat asertywności. Dbanie o siebie i swoje granice w codziennej pracy i życiu – webinar**

W dniu 5 marca 2025 r. odbył się „Praktyczny warsztat asertywności. Dbanie o siebie i swoje granice w codziennej pracy i życiu”. Warsztat, w formie webinaru, został przygotowany i poprowadzony przez Agnieszkę Szczerek, specjalistkę z zakresu psychologii biznesu.

Agnieszka Szczerek podczas spotkania zaproponowała uczestnikom określenie kluczowych obszarów, w których warto dbać o swoje potrzeby. Wyjaśniła, że każdy staje czasem w obliczu trudnych sytuacji i warto wiedzieć, jak na nie reagować. Według psychologów najskuteczniejszym sposobem radzenia sobie ze stresem jest wypracowanie postawy asertywności.

Asertywność to umiejętność wyrażania własnego zdania, uczuć i potrzeb w sposób otwarty, bez naruszania praw oraz terytorium psychologicznego innych osób. Innymi słowy to umiejętność zachowania się w relacjach międzyludzkich równocześnie z szacunkiem dla siebie, jak i dla innych. Ta kluczowa kompetencja pomaga w stawianiu własnych granic i skutecznym troszczeniu się o nie.

Prowadząca podkreśliła, że ważne jest wypracowanie w sobie kilku umiejętności, które pomogą nie ulegać frustracji i być asertywnym. Warto więc nauczyć się:

- Ustalania własnych granic: co nam odpowiada, co nam nie odpowiada, co decydujemy się tolerować.
- Rozpoznawania sygnałów, płynących z naszego organizmu i psychiki.
- Definiowania i wyrażania naszych potrzeb.
- Odróżniania faktów od opinii.
- Wyrażania i przyjmowania konstruktywnej krytyki.

Agnieszka Szczerek podkreśliła również, że istotne jest, aby w kwestiach spornych opisywać stan faktyczny, wystrzegając się oceniania i generalizowania („ty zawsze”, „ty nigdy”) oraz wypowiadać opinie w pierwszej osobie („moim zdaniem”, „myślę, że”). Wszelkie sugestie i propozycje działania

na przyszłość powinny być przedstawiane bez narzucania („proponuję”, „chciałbym”, „byłbym wdzięczny” itp.).

Wypracowana postawa asertywności może posłużyć w budowaniu poczucia własnej wartości oraz zdrowych, opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi ludźmi.

Prezentacja oparta była na materiałach z książki Stuarta Shenkera i Teresy Barker: „Self-reg. Jak pomóc dziecku (i sobie) nie dać się stresowi i żyć pełnią możliwości”.

W warsztatach uczestniczyła Małgorzata Szymańska-Szypulska.

(MaSz)

➔ Digitalizacja fotografii i filmów – konferencja

27 marca 2025 r. w Instytucie Sztuki PAN w Warszawie odbyła się konferencja „Od lokalnego dziedzictwa do globalnego kontekstu. Digitalizacja materiałów fotograficznych i audiowizualnych”. Fundacja Archeologia Fotografii, organizator konferencji, stworzył wyjątkową okazję poznania najnowszych metod digitalizacji, które pozwalają na ochronę i reinterpretację dziedzictwa kulturowego Mazowsza. To spotkanie dało sposobność do inspirowania dalszych działań na rzecz cyfryzacji i ochrony posiadanych zasobów oraz integrację specjalistów, naukowców, bibliotekarzy, archiwistów, muzealników i pasjonatów tego tematu. W przerwie między wykładami można było także zapoznać się z profesjonalnym sprzętem do digitalizacji.

Prelegenci to przedstawiciele różnych instytucji i zawodów m.in. z Fundacji Archeologia Fotografii, Szkoły Filmowej w Łodzi, Archiwum Akt Nowych, Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Instytutu Sztuki PAN, Narodowego Archiwum Cyfrowego. Tematyka wystąpień była bardzo różnorodna. Dotyczyła przede wszystkim posiadanych przez poszczególne instytucje kolekcji i ich polityki gromadzenia, przechowywania, udostępniania czy też konserwacji oraz zagadnień technicznych związanych z digitalizacją, jak również zrealizowanych projektów. W konferencji udział wzięły Teresa Gumołowska i Natalia Kavalchuk.

(TG)